

inverzija • opkoračenje • stanka • prebacivanje

Vladimir Nazor

Štap

Da imam sina, štap i torbu dao
Jednom bih njemu, pa mu reko: – Idi!
Sav sv'jet obidi. Što ti oko vidi,
Nek nije duši ostaviti žao.

S dobrima dobar, a ni s kime zao,
Svog srca glasa nikad se ne stidi.
Pusti nek vrcnu ko iz kremen-hridi
Iskre, što prosut ja ih nisam znao.

Kud iđah maštom, ti ćeš nogom proći.
Što dirah mišlju, ti ćeš taći rukom.
Što sanjah, ti ćeš i uradit moći.

A kad se vratiš iz daleka sv'jeta,
Dok stablo moje jedva lista s mukom,
I štap će tvoj u ruci da ti cvjeta.

1. Napiši temu pjesme.

2. Što bi pjesnik savjetovao svome sinu?

- a) _____
- b) _____
- c) _____
- d) _____

3. Objasni stihove.

a) Svoj srca glasa nikad se ne stidi.

Pusti nek vrcnu ko iz kremen-hridi

Iskre, što prosut ja ih nisam znao.

b) Dok stablo moje jedva lista s mukom,

I štap će tvoj u ruci da ti cvjeta.

4. Prepiši primjere za zadane odrednice.

stilsko izražajno sredstvo	primjer
metafora	
usporedba	
suprotnost	
simbol	
gradacija	
inverzija	
opkoračenje	
prebacivanje	

5. Odredi.

vrsta 1. i 2. kitice	
vrsta 3. i 4. kitice	

6. Ispisi slova kojima označavamo rimu i napiši vrstu rime.

stihovi	slova kojima označavamo rimu	vrsta rime
S dobrima dobar, a ni s kime zao, Svog srca glasa nikad se ne stidi. Pusti nek vrcnu ko iz kremen-hridi Iskre, što prosut ja ih nisam znao.		

7. Odredi vrstu pjesme s obzirom na kompoziciju pjesme.**JEZIK – Glasovne promjene****1. Imenuj glasovnu promjenu koja se dogodila u zadanim primjerima.**

ruka – ruci _____ pisati – pišem _____

krug – kružić _____ momak – momka _____

misao – misli _____ prut – pruće _____

2. Podcrtaj riječi u kojima se provodi sibilarizacija.

papiga baka djevojka tuga točka liga knjiga šaka štuka čestitka vlaga

3. Podcrtaj riječi u kojima je provedena palatalizacija.

povičem pečem sušim prašim jači tečem mučiti

4. Podcrtaj riječi u kojima je provedena jotacija.

potrošen, nošen, isplaćen, odriješen, bačen, riješen

5. Napiši dativ vlastitih imenica.

a) Zdenka _____

b) Jadranka _____

6. Zadatak ima dva dijela.

- Napiši genitiv množine zadanih imenica.
- Odredi glasovnu promjenu do koje je došlo.

	breskva	točka	kocka	priredba
G mn.				
glasovna promjena				

7. Zadatak ima dva dijela.

- Napiši traženi oblik zadane riječi.
- Imenuj glasovnu promjenu / glasovne promjene.

imenica	traženi oblik	glasovna promjena
jabuka	(D jd.)	
anđeo	(G jd.)	
lovac	(N mn.)	
donosilac	(G mn.)	
momak	(V jd.)	
ruka	(uvećanica)	

8. Napiši umanjenice zadanih imenica i odredi glasovne promjene do kojih je došlo.

	olovka	cvijet	ruka	golub
umanjenica				
glasovna promjena				

9. Napiši glagole nastale od tvorbenoga predmeta/prefiksa i glagola.

- a) pod + kopati _____
- b) iz + četkati _____
- c) od + sjeći _____

10. Zadatak ima dva dijela.

- Napiši umanjenice od zadanih imenica.
- Imenuj provedenu glasovnu promjenu ili provedene glasovne promjene.

imenica	umanjenica	glasovna promjena
kruh		
mraz		
rijeka		
obraz		

JEZIČNO IZRAŽAVANJE – Poštivanje pravopisne norme

1. Napiši odgovarajuće slovo koje nedostaje u zadanim riječima.

a) b ili p

vra__ca, to__džija, zu__ci, golu__čić, ra__ski (Rab)

b) t ili d

po__kopati, sva__ba, sla__ka, pre__posljednji, pe__eset

c) n ili m

crve__perka, prehra__beni, vode__buba, stra__putica, maske__bal

d) z ili s

i__kidati, i__pustiti, be__kućnik, u__prkos, i__cijediti

2. Napiši zanijekani oblik zadanih riječi.

imam, čitajući, pogledavši, snalaženje, veseo

3. Zadatak ima dva dijela.

- Zaokruži u svakom nizu netočno napisanu riječ.
- Napiši pravilno netočno napisanu riječ.

a) dijelo, djelce, dio, dijelovi _____

b) svjedodžba, narudžba, predođba, promidžba _____

c) jedamput, stambeni, zelenbać, crnpurast _____

d) izvanastavni, poddjalekt, naddruštveni, nuzzarada _____

4. Zaokruži pogrešno napisane riječi.

burekdžija, predpostaviti, ispodprosječni, podcijeniti, šćućuriti, isčupati